

A. Juozapavičiaus g. 9
LT-09311 Vilnius
Tel. +370 52662808
Fax. +370 52662800

<http://gamta.lt>

SEMINARO
“APLINKOS INFORMACINĖ SISTEMA (AIVIKS).
NUO NACIONALINĖS LINK EUROPINĖS SISTEMOS (NAIS – SEIS)”
IŠVADOS

2010 m. spalio 6 d.

Seminaro pirmininkai: Aldona Margerienė, Liutauras Stoškus.
Dalyvavo: sąrašas prodedamas.
Seminaro data: 2010 m. spalio 6 d.

Sesija „Valstybinių institucijų interesas“

Moderatorius: Liutauras Stoškus, Aplinkos apsaugos agentūra

Dalyvių išsakytos pastabos, pasiūlymai ir komentarai:

dėl įvedamų į AIVIKS duomenų:

1. Informacinėje sistemoje turi būti realizuotas vienkartinis informacijos įvedimas, t.y., ta pati informacija į sistemą turi būti įvedama *tik* vieną kartą.
2. Informacinėje sistemoje turi būti visi monitoringo duomenys.
3. Reikalingi savivaldybėse kaupiamų duomenų (ypač – maudyklų tyrimų) įvesties galimybė.
4. Informacinėje sistemoje turi būti vartotojui patogiai realizuotas vienkartinis cheminių tyrimų metodų, nustatymo ribų, DLK, DLT, LLT įvedimas.
5. Informacinėje sistemoje turėtų būti įmonių TIPK duomenys.
6. Informacinėje sistemoje turi būti informacija apie teršalų išmetimus į aplinką.
7. Informacinėje sistemoje turi būti įmonių teršalų inventorizacijos duomenys.
8. Informacinė sistema turėtų kaupti visus įmonės duomenis svarbius aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės procesui. GeoEnviron sistema turi būti papildyta trūkstamais įvesties laukais.
9. Į informacinę sistemą turėtų būti vedami visų aplinkosauginių institucijų pareigūnų nustatomi ATPK pažeidimai.

dėl AIVIKS duomenų išrankų:

10. Laboratorinių tyrimų posistemė turėtų leisti atsekti mėginio tyrimų duomenis pagal mėginio numerį.
11. Būtina išrankos pagal Higienos instituto poreikius galimybė.
12. Laboratorinių tyrimų posistemėje turi būti vartotojui patogus cheminių medžiagų klasifikatorius.
13. Unifikuoti parametrai ir matavimo vienetai.
14. Metaduomenims kur manoma turi būti naudojami LGII nustatyti standartai.
15. Turi būti užtikrintas klasifikatorių suderinamumas su LGII klasifikatoriais.

dėl AIVIKS duomenų išvedimo:

16. Informacinė sistema turi užtikrinti automatišką ataskaitų generavimą.
17. *Laboratorinių tyrimų* posistemė turėtų generuoti *nustatytos* formos, atitinkančius akreditacijos reikalavimus protokolus.
18. Laboratorinių tyrimų posistemė turėtų leisti formuoti ataskaitas RAAD reikalingais pjūviais.
19. Informacinė sistema turi generuoti visus *aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės procesui* reikalingus dokumentus (protokolas, nutarimas, patikrinimo aktas).
20. Informacinė sistema turi leisti sugeneruoti informaciją apie normatyvų viršijimą bet kurioje atsiskaitančioje įmonėje.
21. Informacinė sistema turi leisti generuoti informaciją bet kurio pasirinkto administracinio vieneto lygmenyje.
22. Informacinė sistema turi turėti galimybę formuoti ataskaitas internetiniam puslapiui tinkamu formatu.
23. Kiek įmanoma, būtinas dinamiškas visų reikalingų ataskaitų bei kitos informacijos generavimas ir atvaizdavimas žemėlapių pagalba.
24. Pateikiant informaciją orietuotis taip pat ir į PAV rengėjų poreikį.

dėl AIVIKS sąsajų, sąveikų su kitomis informacinėmis sistemomis:

25. Reikalinga sąsaja su Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos duomenų bazėmis.
26. Informacinė sistema turėtų integruotis su kitų valstybinių institucijų ATPK pažeidimų registravimo duomenų bazėmis.
27. Informacinė sistema turėtų sietis su teritorijų planavimo informacine sistema.
28. Reikalinga sąsaja su miškų informacine sistema.
29. Turi būti nustatyta informacinės sistemos sąveika su LGII portalu.
30. Informacinė sistema turi būti susieta su informacija apie mokesčius už aplinkos taršą.

kitos pastabos:

31. Sėkmingam informacinės sistemos darbui būtini teisės aktai nustatantys įmonėms ir valstybės institucijoms prievolę teikti informaciją elektroniniu būdu.
32. Regionų aplinkos apsaugos departamentų specialistų netenkina internetinio ryšio sparta.
33. Diegiant informacinę sistemą, svarbu kokybiškai organizuoti mokymus.

Konstatuota:

- informacinėje sistemoje numatoma, kad duomenys į reikiamos posistemio formos langą bus įvedami vieną kartą, o kiti posistemiai ar programiniai moduliai šiuos duomenis naudos, nereikalaudami pakartotino įvedimo (1 punktas);
- informacinėje sistemoje bus kaupiami valstybinio oro, paviršinio vandens, radiologinio, ekosistemų monitoringo, ūkio subjektų į aplinką išleidžiamų teršalų, valstybinės ir žinybinės laboratorinės kontrolės duomenys, savivaldybių (oro ir paviršinio) monitoringo duomenys, bei kai kurie kiti monitoringo duomenys (2, 6 punktai);
- informacinėje sistemoje bus numatyta galimybė savivaldybėms įvesti maudyklų monitoringo duomenis (3 punktas);
- informacinėje sistemoje numatoma įdiegti vartotojų sąsajas, pritaikytas veiklos procesams ir konkrečių vartotojų grupių atliekamoms duomenų tvarkymo ir naudojimo funkcijoms įgyvendinti, suderintas tiek su esamomis aplinkosauginių klasifikatorių sistemomis, tiek su LGII portalo pateikiamais klasifikatoriais (4, 11, 12, 13, 14, 15 punktai);
- planuojama, kad į informacinę sistemą įmonių TIPK duomenys bus teikiami iš kitos Aplinkos ministerijos numatomos sukurti Aplinkos leidimų informacine sistemos (5, 20 punktai).
- įmonių teršalų inventorizacijos duomenis numatoma kaupti Vandens taršos šaltinių ir jų išmetamų teršalų inventorizacijos ir Aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos posistemiuose (7 punktas);

- aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės procesui reikalingus įmonių duomenis numatoma kaupti Aplinkos ministerijos vykdomo projekto „Aplinkos ministerijos pavaldžių institucijų viešųjų paslaugų perkėlimas į elektroninę erdvę“ metu numatomoje sukurti Aplinkos apsaugos kontrolės informacinėje sistemoje. Šioje sistemoje bus įdiegta galimybė visų Aplinkos ministerijos įstaigų pareigūnams įvesti informaciją apie aplinkosauginius pažeidimus ir ruošti reikiamus dokumentus bei ataskaitas (8, 9, 19, 26, 30 punktai);
- informacinė sistemoje numatoma sukurti kiekvienai veiklos sričiai reikiamą kiekį ataskaitų ir įdiegti duomenų analizės priemonės, kurios bus skirtos vartotojams pagal poreikį kurti įvairių tipų bei pjūvių pirminių ir agreguotų duomenų ataskaitas. Ataskaitų išranka numatoma ir panaudojant GIS funkcionalumą (16, 17, 18, 23, 24 punktai);
- galimybė generuoti informaciją bet kurio pasirinkto administracinio vieneto lygmenyje informacinėje sistemoje bus realizuota, naudojant GIS funkcionalumą (21 punktas);
- informacinėje sistemoje bus realizuota galimybė ataskaitas išsaugoti RTF, XLS, PDF, HTML formatais (22 punktas);
- informacinėje sistemoje bus realizuota sąsaja su Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos duomenų bazėmis, o taip pat ir su kitomis šiuo metu funkcionuojančiomis duomenų bazėmis (25 punktas);
- apsisiekimas geografine informacija tarp visų funkcionuojančių sistemų (tame tarpe – miškų) turi vykti per LGII portalą (27, 28, 29 punktai);
- informacinės sistemos kūrimo metu numatyta padaryti atitinkamus pakeitimus teisės aktuose siekiant, kad įmonės ir valstybės institucijos teiktų informaciją elektroniniu būdu (31 punktas);
- norint efektyvaus informacinės sistemos funkcionavimo bus siekiama, kad Aplinkos ministerijos duomenų centras užtikrintų pakankamus infrastruktūrinius pajėgumus (32 punktas);
- diegiant informacinę sistemą, numatoma organizuoti išsamius vartotojų mokymus (33 punktas).

Sesija „Įmonių interesas“

Moderatorius: Julius Belickas UAB „Affecto Lietuva“

1. Įmonės labai pozityviai žiūri į AIEPI projekto metu numatytą sukurti galimybę deklaruoti teisės aktais numatytus duomenis apie aplinkos išteklių naudojimą ir aplinkos taršą elektroniniu būdu. Lūkesčiai: bus paprasčiau atsiskaityti su RAAD, nereikės važinėti dėl pakartotino dokumentų pateikimo į RAAD, sumažės popierizmo.
2. Seminare dalyvavusių įmonių atstovai sveikintų kuo platesnį tokio duomenų tvarkymo įdiegimą taip pat laboratorinių tyrimų duomenų valdymui; būtų suinteresuoti įdiegti tokias sistemas savo įmonėse.
3. Seminare dalyvavusių įmonių atstovai sutiko aktyviai bendradarbiauti įgyvendinant minėtas ir aptartas elektroninio duomenų diegimo galimybes.
4. Seminare dalyvavusių įmonių atstovai išreiškė ketinimą atlikti savo sistemų pritaikymą, jeigu būtų įgyvendinamas automatinis (iš įmonės DB į AIVIKS DB) duomenų eksportavimas iš jų sistemų į AIVIKS.
5. Seminare dalyvavusių įmonių atstovai išreiškė pritarimą projektams, kurie leistų elektroniniu būdu paprasčiau ir patogiau pateikti duomenis apie jų veiklos įtaką gamtinei aplinkai.

Sesija „Savivaldybių interesas“

Moderatorius: A.Paltarackas UAB „Hnit-Baltic“

1. Savivaldybės mato save kaip sistemos naudotojus, nes kurti atskirai savo sistemas dažniausiai neturi lėšų.
2. Šiuo metu numatomiems teikti vandens ir oro monitoringo duomenims, įdiegus sistemą, pateikti aprašymus ir rekomendacijas. Minėtus aprašymus savivaldybių specialistai naudotų kaip reikalavimus, perkant monitoringo paslaugas, tam, kad be papildomo duomenų apdorojimo galėtų įkelti į AIVIKS sistemą.
3. Svarbu turėti galimybę pasiimti duomenis, susijusius su AIVIKS dalykinėmis sritimis savo teritorijos aplinkosauginių situacijų modeliavimui.
4. Išsakytas pageidavimas, kad būtų galima vykdyti duomenų atranką pagal pasirinktą laikotarpį, sezoną. (Reiktų tikslinti kokių duomenų pageidautu, ar tai neišeina iš AIVIKS apimčių).
5. Išsakytas pageidavimas, kad savivaldybių specialistai galėtų kaupti ir kitų sričių monitoringo duomenis. (Rekomendacija tolimesniam AIVIKS vystymui)
6. Būtina, kad duomenys susiję su vietoje turėtų sąsają su GIS.
7. Išsakytas pageidavimas kartu matyti ir kitų institucijų GIS duomenis kaip pvz.: triukšmo žemėlapius, saugomas teritorijas ir kt.

Seminaro pirmininkė

Aldona Margerienė